

Соціально-політичні орієнтації та проблеми мобілізації в Україні

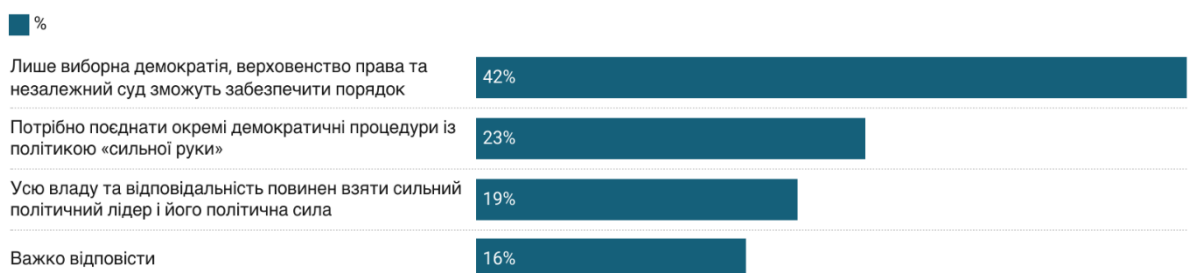
Загальнонаціональне опитування проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитування методом *face-to-face* проводилося у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій областях та місті Києві (у Запорізькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській областях – лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статеві-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 року (за віком, статтю, типом поселення).

Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Водночас додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

- Серед українців не спостерігається **одностайності** щодо того, який порядок – демократичний чи авторитарний, є більш ефективним. Адже думку, що лише **виборна демократія, верховенство права та незалежний суд** можуть забезпечити порядок в країні, **поділяють 42% опитаних**. Натомість 23% вважають за можливе поєднувати демократію та «сильну руку», а 19% переконані, що кращим для забезпечення порядку є «сильна рука».

Розподіл думок щодо можливих засобів наведення порядку в Україні

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

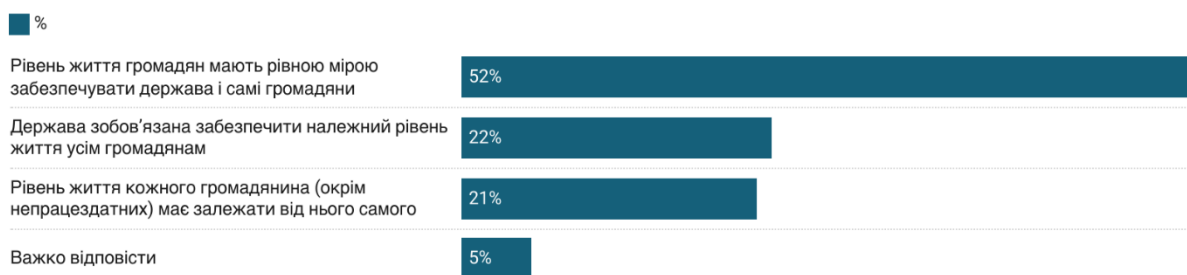
Source: DIF • Created with Datawrapper

- Можна було б припустити, що орієнтації на демократію залежатимуть від віку опитаних, зокрема більшу схильність до неї демонструватимуть молоді люди, а меншу – старші респонденти. Проте **такої чіткої тенденції не спостерігається**. Зокрема, у вікових групах 18–29, 30–39 та 40–49 років приблизно однакові частки

опитаних (44–47%) однозначно обирають виборну демократію та верховенство права, а у вікових групах 50–59 і 60 та більше років відповідна частка хоча й менша (39%), але бачимо, що **відмінності досить незначні**. Так само частки тих, хто орієнтується на «сильну руку», не дуже відрізняються в різних вікових групах.

- Деякі відмінності в цьому питанні фіксуються серед мешканців різних регіонів України. Зокрема, серед мешканців Східного регіону однозначна орієнтація на демократію дещо менш поширена (таку орієнтацію продемонстрували 33% представників цього регіону), тоді як серед мешканців Центрального регіону вона є найвищою (47%). Проте нижчий показник на Сході формується внаслідок різних підходів – не лише більшої схильності до «сильної руки» (таку схильність мають 22% жителів Сходу проти 17–18% на Заході та в Центрі), але й вищого рівня невизначеності в цьому питанні (19% порівняно з 12–15% в інших регіонах).
- У нашому суспільстві не поширені **ані однозначний індивідуалізм та самостійність, ані однозначний патерналізм**. Так, лише 1/5 респондентів зазначили, що рівень життя кожного громадянина (окрім непрацездатних) має залежати від нього самого, так само лише 1/5 українців вважають, що держава зобов’язана забезпечити належний рівень життя усім громадянам. Натомість більше половини опитаних (52%) орієнтуються на баланс між цими варіантами, зазначаючи, що рівень життя громадян має однаковою мірою забезпечуватися як державою, так і самими громадянами.

Розподіл думок щодо того, хто має забезпечувати людині належний рівень життя

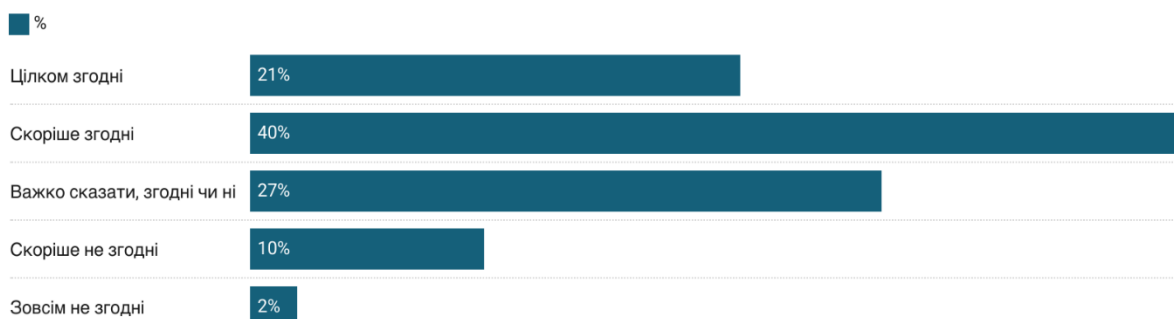
Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- **Орієнтація на самостійне забезпечення** свого життя **більш поширена серед заможніших верств** населення – серед них 27–30% підтримують тезу, що рівень життя кожного громадянина (окрім непрацездатних) має залежати від нього самого, натомість у групах незаможних відповідна частка становить 9–16%. І навпаки, бажання, щоб держава забезпечувала належний рівень життя громадян, продемонстрували 45% в групі дуже бідних, 26% – з низьким рівнем забезпеченості і лише 15–16% більш заможних респондентів. Але навіть серед заможних переважає тенденція до комбінування особистої активності та державної підтримки.
- Співвідношення різних орієнтацій дещо варіюється в різних вікових групах. Хоча прагнення поєднувати самостійність та державну підтримку переважає в усіх цих групах, проте **орієнтація на самостійність більш поширена серед людей віком до 50 років** (24–28% порівняно з 13–19% серед старших осіб), тоді як у старших вікових групах (особливо у віці 60 і старше) **більше орієнтуються на державне забезпечення**. Такі відмінності цілком зрозумілі, зважаючи на нижчі реальні можливості старших людей забезпечувати себе.

- **Більшість** опитаних (61%) цілковито або скоріше погодилися з тим, що між політичною елітою та народом в Україні існують чималі розбіжності; не згодні з цим твердженням лише 12% респондентів.

Міра згоди з твердженням «Політичні розбіжності між елітою та народом більші, ніж розбіжності у самому народі»

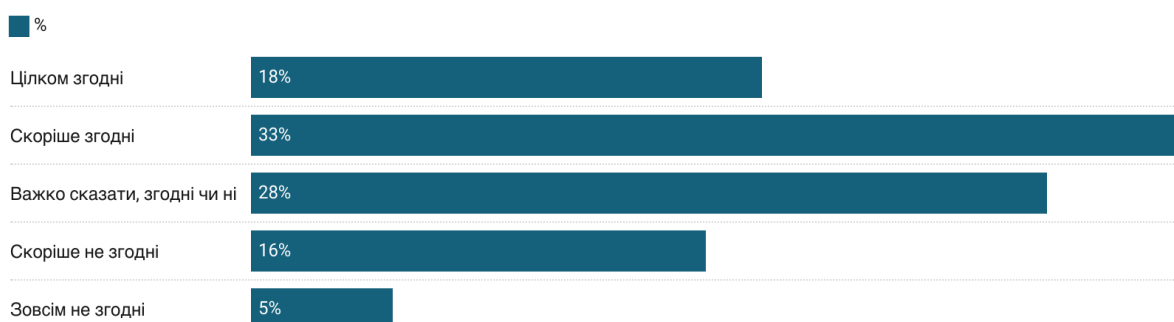

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Подібні уявлення досить рівномірно поширені в різних соціальних групах, деякі відмінності фіксуються лише між городянами та селянами й між жителями різних регіонів. Зокрема, про існування політичних розбіжностей між елітою та народом дещо частіше згадували жителі міст (63% проти 57% серед селян). Також помітно частіше твердження про існування таких розбіжностей підтримували мешканці Центрального регіону (тут з ним згодні 70%), тоді як найнижча підтримка (49%) – в Східному регіоні (при цьому тут була й більша частка незгодних – 21%).
- Досить поширеною серед українських громадян є думка, що прості люди краще за політиків знають, що і як робити в державі та суспільстві. Зокрема, 51% опитаних були цілком чи скоріше згодні з твердженням, що народ набагато мудріший за політиків, тому політики повинні слідувати тільки волі народу.

Міра згоди з твердженням «Народ набагато мудріший за політиків, тому політики повинні слідувати тільки волі народу»

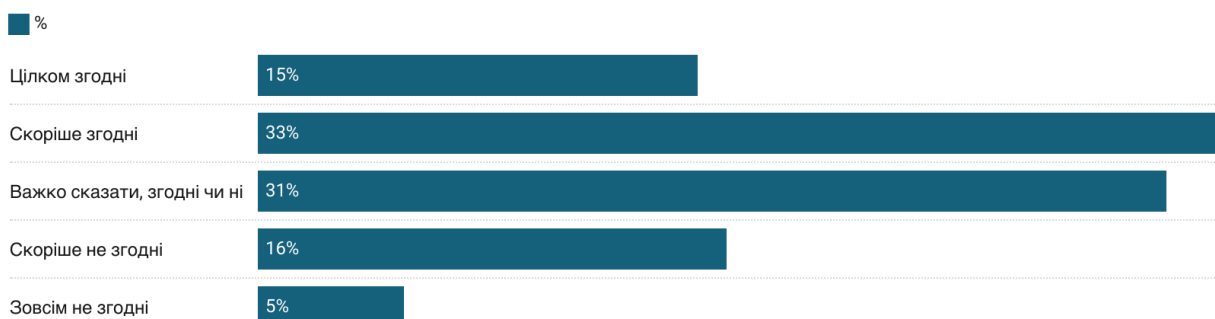

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- З твердженням, що часто думка простих людей важливіша, ніж думка професійних політиків та експертів, повністю погодилися або скоріше погодилися 48% опитаних. Не згодні з таким твердженням лише 1/5 респондентів.

Міра згоди з твердженням «Часто думка простих людей важливіша, ніж думка професійних політиків та експертів»

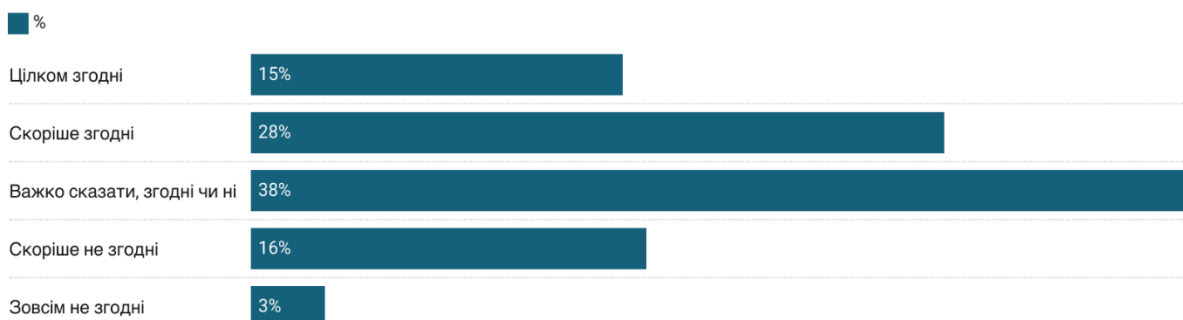

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Думки з цього приводу мають певну залежність від рівня матеріальної забезпеченості респондентів. Зокрема, більшу віру в народну мудрість демонструють менш заможні особи (тут така віра поширена серед 60%), натомість багатші ставляться до цього твердження критичніше (серед осіб із задовільним матеріальним становищем 46% погодилися із перевагою народу над політиками, серед заможних осіб відповідна частка становить 48%). Також такі думки частіше поділяють мешканці Центрального регіону; тут обидва вищезазначені твердження підтримали 55%, на відміну від 43-48% в інших регіонах.
- Водночас ставлення до непрофесійної політичної діяльності у наших співгромадян більш обережне. Зокрема, визначаючи своє ставлення до твердження, що нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти, повну чи переважну згоду висловили 43% опитаних.

Міра згоди з твердженням «Нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти»

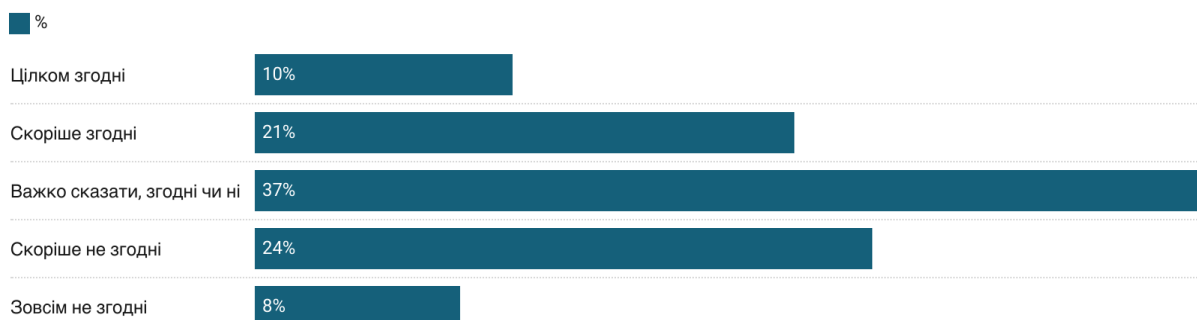

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Коли питання стало менш абстрактним і більше стосувалося самих людей (респондентів просили погодитися або не погодитися з твердженням, чи хотіли б вони, щоб їх у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик), частка тих, хто погодився, становила вже 31%, тоді як не погодилися з цим твердженням 32%.

Міра згоди з твердженням «Я хотів би, щоб мене у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик»

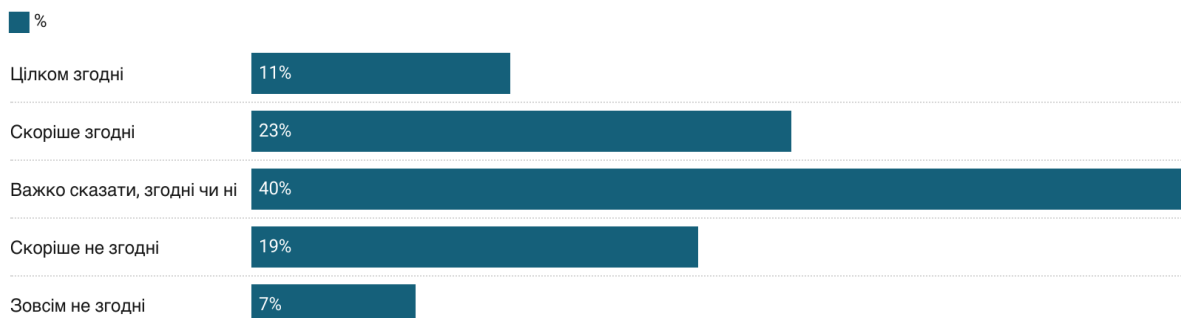
Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- **Підтримка тез про те, що звичайні люди є більш корисними в політиці та управлінні, пов'язана з освітою респондентів.** Зокрема, люди з середньою або неповною середньою освітою більш схильні поділяти такі погляди, і поширеність таких орієнтацій зменшується з підвищенням рівня освіти. Твердження про бажаність керування країною людьми з народу підтримали 51% респондентів із середньою (неповною середньою) освітою, 43% респондентів із середньою спеціальною освітою та 39% опитаних із вищою (неповною вищою) освітою. Так само 38% респондентів із середньою (неповною середньою) освітою та 28–30% респондентів з вищою освітою висловилися за представництво їх у політиці пересічними громадянами.
- **Зазначені популістські погляди більше поширені в групі респондентів із найменшим рівнем матеріальної забезпеченості.** Серед останніх 51% погодилися з перевагою простих людей над професійними політиками (на відміну від 39–46% в більш заможних групах), та 41% не проти того, аби їх в політиці представляли не політики, а пересічні громадяни (в групах достатньо забезпечених осіб та заможних такого бажали б 24-25%).
- Згода з бажаністю безпосереднього керування країною людьми з народу виявилася більш високою в Західному та Центральному регіонах (44–48%, на відміну від 32–38% на Півдні та Сході). Частка тих, хто віддає перевагу політичному представництву через пересічних людей, вища у Центральному регіоні (34%), а найнижча – в Південному (23%).

- **Сприйняття політичних компромісів** серед наших громадян **не можна назвати позитивним** (хоча і не однозначно негативним). Хоча лише третина опитаних цілком або скоріше погодилися з тезою, що компроміс у політиці – це насправді торгівля власними принципами, проте повністю або скоріше не погодилися з цим лише 26% респондентів, а 40% – не визначилися (тобто, як мінімум, сумніваються в прийнятності політики компромісів).

Міра згоди з твердженням, що Компроміс у політиці – це насправді торгівля власними принципами

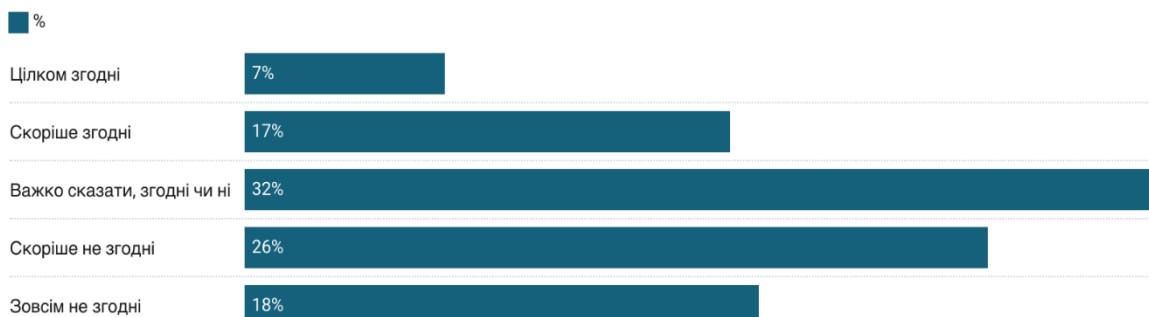

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Співвідношення прийнятності політичних компромісів та негативної налаштованості до них є досить схожим у різних соціальних групах. Тут можна відзначити лише трохи більший негатив, який демонструють мешканці Центрального та Східного регіонів, де з поганою оцінкою компромісів погодилися 37–38%, тоді як у Західному та Південному регіонах відповідні частки становлять 27–28%.
- Досягнення певного політичного результату в обхід законної процедури **не має значної підтримки** серед нашого населення. Адже лише близько 1/5 опитаних погодилися із тезою «У політиці важливішим є результат, навіть отриманий з порушенням процедур законодавства», натомість 44% не погодилися з таким підходом, а третина опитаних не змогли визначитися з цього питання.

Міра згоди з твердженням «У політиці важливішим є результат, навіть отриманий з порушенням процедур законодавства»

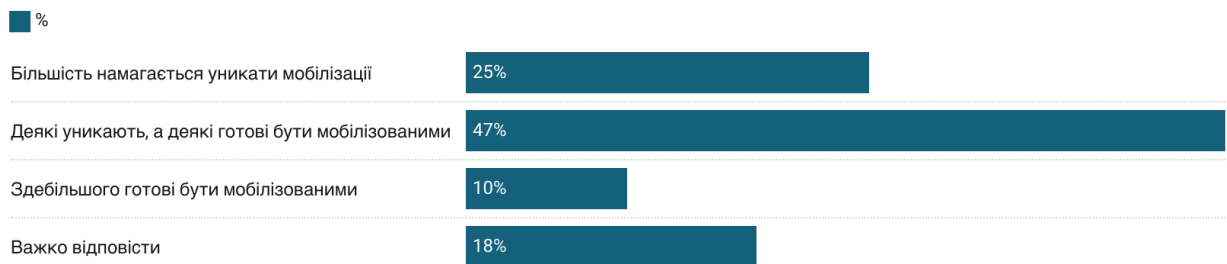

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Визначаючи реакцію своїх близьких та знайомих на процес мобілізації, респонденти відзначають **наявність проблеми ухилення** від цього процесу. Зокрема 25% опитаних зазначили, що більшість з їхнього оточення намагаються уникати мобілізації, водночас 47% відзначають, що деякі зі знайомих уникають, а деякі готові бути мобілізованими. Зважаючи на те, що в останній групі респондентів частина знайомих таки готові до мобілізації, можна говорити про те, що **готовність до мобілізації** перебуває не на низькому, а на посередньому рівні.

Оцінка дій більшості знайомих, призовного віку і спроможних за станом здоров'я в ситуації військової мобілізації

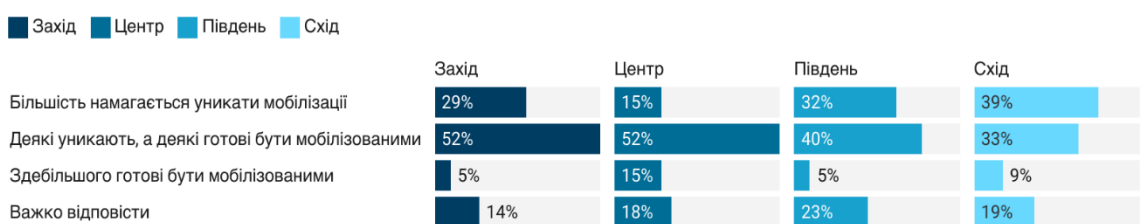
Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- Прагнення **уникати мобілізації** більш поширене в Східному регіоні. Тут 39% опитаних вказали, що більшість з їхніх знайомих, які можуть підлягати мобілізації, намагаються уникнути цього, тоді як в Південному регіоні відповідна частка становить 32%, у Західному регіоні – 29%, а найменшою (15%) вона виявилася в Центральному регіоні. Але й високу міру готовності долучитися до мобілізації відзначала приблизно однакова (5–9%) частка опитаних на Сході, Півдні та Заході, і трохи більшою (15%) ця частка є в Центральному регіоні.

Оцінка дій більшості знайомих, призовного віку і спроможних за станом здоров'я в ситуації військової мобілізації

регіональні розподіли

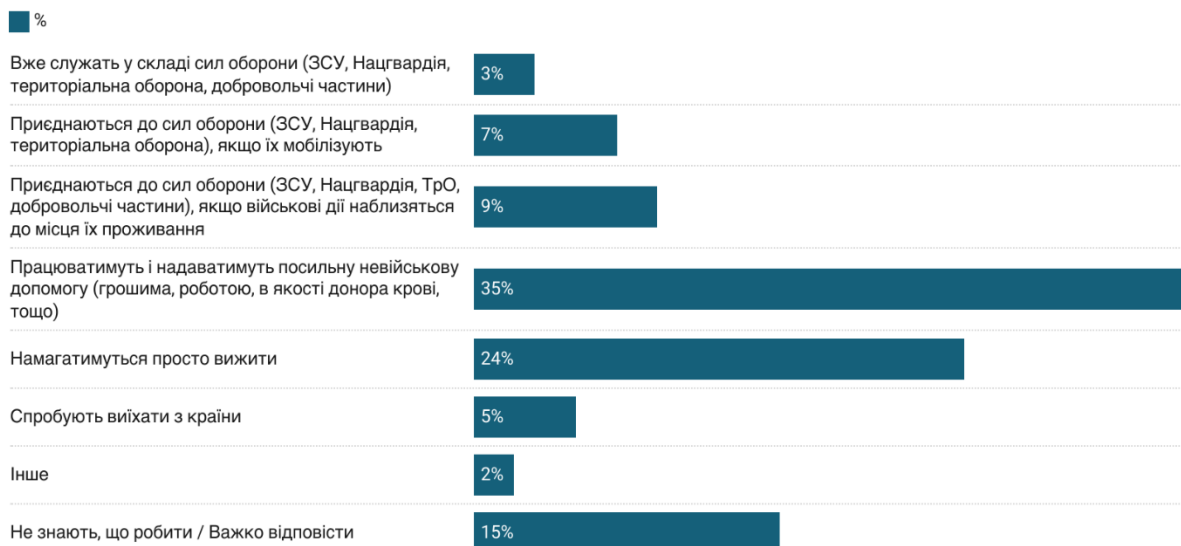

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Created with Datawrapper

- Серед опитаних загалом переважає готовність тим чи іншим чином долучатися до боротьби з російськими загарбниками. Зокрема 7% опитаних висловили готовність приєднатися до сил оборони в разі мобілізації, 9% – готові приєднатися до сил оборони у разі, якщо військові дії наблизяться до місця їхнього проживання, а 35% зосереджені на роботі та наданні посильної невійськової допомоги.

Планування своїх дій у випадку загострення або затягування війни

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

Результати опитування в таблицях

Розподіл думок щодо можливих засобів наведення порядку в Україні

	Частки
Лише виборна демократія, верховенство права та незалежний суд зможуть забезпечити порядок	42%
Потрібно поєднати окремі демократичні процедури із політикою «сильної руки»	23%
Усю владу та відповідальність повинен взяти сильний політичний лідер і його політична сила	19%
Важко відповісти	16%

Розподіл думок щодо можливих засобів наведення порядку в Україні

(розподіли у вікових групах)

	Вікові групи				
	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 та більше років
Лише виборна демократія, верховенство права та незалежний суд зможуть забезпечити порядок	44%	44%	47%	39%	39%
Потрібно поєднати окремі демократичні процедури із політикою «сильної руки»	19%	20%	22%	29%	23%
Усю владу та відповідальність повинен взяти сильний політичний лідер і його політична сила	18%	20%	17%	18%	22%
Важко відповісти	19%	16%	14%	14%	16%

Розподіл думок щодо засобів наведення порядку в Україні (регіональні розподіли)

	Регіони			
	Захід	Центр	Південь	Схід
Лише виборна демократія, верховенство права та незалежний суд зможуть забезпечити порядок	42%	47%	43%	33%
Потрібно поєднати окремі демократичні процедури із політикою «сильної руки»	25%	21%	19%	26%
Усю владу та відповідальність повинен взяти сильний політичний лідер і його політична сила	18%	17%	26%	22%
Важко відповісти	15%	15%	12%	19%

Розподіл думок щодо того, хто має забезпечувати людині належний рівень життя

	Частки
Рівень життя кожного громадянина (окрім непрацездатних) має залежати від нього самого	21%
Рівень життя громадян мають рівною мірою забезпечувати держава і самі громадяни	52%
Держава зобов'язана забезпечити належний рівень життя усім громадянам	22%
Важко відповісти	5%

**Розподіл думок щодо того, хто має забезпечувати людині належний рівень життя
(розподіли у групах з різним рівнем матеріальної забезпеченості)**

	<i>Матеріальне становище</i>			
	<i>Дуже погане</i>	<i>Погане</i>	<i>Задовільне</i>	<i>Добре</i>
Рівень життя кожного громадянина (окрім непрацевдатних) має залежати від нього самого	9%	16%	27%	30%
Рівень життя громадян мають рівною мірою забезпечувати держава і самі громадяни	41%	54%	54%	47%
Держава зобов'язана забезпечити належний рівень життя усім громадянам	45%	26%	15%	16%
Важко відповісти	5%	4%	4%	7%

Розподіл думок в різних вікових групах щодо того, хто має забезпечувати людині належний рівень життя (розподіли у вікових групах)

	<i>Вікові групи</i>				
	<i>18-29 років</i>	<i>30-39 років</i>	<i>40-49 років</i>	<i>50-59 років</i>	<i>60 та більше років</i>
Рівень життя кожного громадянина (окрім непрацевдатних) має залежати від нього самого	28%	26%	24%	19%	13%
Рівень життя громадян мають рівною мірою забезпечувати держава і самі громадяни	49%	53%	53%	54%	51%
Держава зобов'язана забезпечити належний рівень життя усім громадянам	17%	17%	19%	22%	31%
Важко відповісти	6%	4%	4%	5%	5%

Міра згоди з твердженням «Політичні розбіжності між елітою та народом більші, ніж розбіжності у самому народі»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	2%
Скоріше не згодні	10%
Важко сказати, згодні чи ні	27%
Скоріше згодні	40%
Цілком згодні	21%

Міра згоди з твердженням «Політичні розбіжності між елітою та народом більші, ніж розбіжності у самому народі» (розподіли в містах та селах)

	<i>Міста</i>	<i>Села</i>
Зовсім не згодні	2%	1%
Скоріше не згодні	9%	11%
Важко сказати, згодні чи ні	26%	31%
Скоріше згодні	43%	34%
Цілком згодні	20%	23%

Міра згоди з твердженням, що політичні розбіжності між елітою та народом більші, ніж розбіжності у самому народі (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не згодні	1%	1%	1%	5%
Скоріше не згодні	13%	5%	10%	16%
Важко сказати, згодні чи ні	29%	24%	33%	30%
Скоріше згодні	40%	46%	40%	26%
Цілком згодні	17%	24%	16%	23%

Міра згоди з твердженням «Народ набагато мудріший за політиків, тому політики повинні слідувати тільки волі народу»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	5%
Скоріше не згодні	16%
Важко сказати, згодні чи ні	28%
Скоріше згодні	33%
Цілком згодні	18%

Міра згоди з твердженням «Народ набагато мудріший за політиків, тому політики повинні слідувати тільки волі народу» (розподіли у групах з різним рівнем матеріальної забезпеченості)

	<i>Матеріальне становище</i>			
	<i>Дуже погане</i>	<i>Погане</i>	<i>Задовільне</i>	<i>Добре</i>
Зовсім не згодні	1%	4%	6%	9%
Скоріше не згодні	9%	14%	19%	14%
Важко сказати, згодні чи ні	30%	25%	29%	29%
Скоріше згодні	40%	33%	32%	34%
Цілком згодні	20%	24%	14%	14%

Міра згоди з твердженням «Народ набагато мудріший за політиків, тому політики повинні слідувати тільки волі народу» (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не згодні	3%	3%	6%	10%
Скоріше не згодні	15%	15%	16%	16%
Важко сказати, згодні чи ні	31%	27%	32%	26%
Скоріше згодні	37%	35%	27%	27%
Цілком згодні	14%	20%	19%	21%

Міра згоди з твердженням «Часто думка простих людей важливіша, ніж думка професійних політиків та експертів»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	5%
Скоріше не згодні	16%
Важко сказати, згодні чи ні	31%
Скоріше згодні	33%
Цілком згодні	15%

Міра згоди з твердженням «Нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	3%
Скоріше не згодні	16%
Важко сказати, згодні чи ні	38%
Скоріше згодні	28%
Цілком згодні	15%

Міра згоди з твердженням «Нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти» (розподіли в групах з різною освітою)

	<i>Рівень освіти</i>		
	<i>Незакінчена та загальна середня</i>	<i>Середня спеціальна</i>	<i>Вища або незакінчена вища</i>
Зовсім не згодні	2%	4%	4%
Скоріше не згодні	13%	16%	16%
Важко сказати, згодні чи ні	34%	37%	41%
Скоріше згодні	30%	29%	27%
Цілком згодні	21%	14%	12%

Міра згоди з твердженням «Нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти» (розподіли у групах з різним рівнем матеріальної забезпеченості)

	<i>Матеріальне становище</i>			
	<i>Дуже погане</i>	<i>Погане</i>	<i>Задовільне</i>	<i>Добре</i>
Зовсім не згодні	1%	2%	4%	8%
Скоріше не згодні	13%	13%	18%	17%
Важко сказати, згодні чи ні	35%	39%	39%	33%
Скоріше згодні	33%	28%	28%	28%
Цілком згодні	18%	18%	11%	14%

Міра згоди з твердженням «Нашою країною повинні керувати люди з народу, а не представники правлячої еліти» (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не згодні	1%	3%	3%	7%
Скоріше не згодні	16%	12%	24%	17%
Важко сказати, згодні чи ні	39%	37%	41%	38%
Скоріше згодні	30%	33%	23%	21%
Цілком згодні	14%	15%	9%	17%

Міра згоди з твердженням «Я хотів би, щоб мене у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	8%
Скоріше не згодні	24%
Важко сказати, згодні чи ні	37%
Скоріше згодні	21%
Цілком згодні	10%

Міра згоди з твердженням «Я хотів би, щоб мене у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик» (розподіли в групах з різною освітою)

	<i>Рівень освіти</i>		
	<i>Незакінчена та загальна середня</i>	<i>Середня спеціальна</i>	<i>Вища або незакінчена вища</i>
Зовсім не згодні	4%	9%	10%
Скоріше не згодні	23%	23%	25%
Важко сказати, згодні чи ні	35%	38%	37%
Скоріше згодні	23%	20%	20%
Цілком згодні	15%	10%	8%

Міра згоди з твердженням «Я хотів би, щоб мене у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик» (розподіли у групах з різним рівнем матеріальної забезпеченості)

	<i>Матеріальне становище</i>			
	<i>Дуже погане</i>	<i>Погане</i>	<i>Задовільне</i>	<i>Добре</i>
Зовсім не згодні	3%	6%	10%	20%
Скоріше не згодні	15%	23%	28%	20%
Важко сказати, згодні чи ні	41%	36%	37%	36%
Скоріше згодні	25%	21%	20%	15%
Цілком згодні	16%	14%	5%	9%

Міра згоди з твердженням «Я хотів би, щоб мене у політиці представляв пересічний громадянин, а не професійний політик» (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не згодні	4%	8%	9%	15%
Скоріше не згодні	22%	26%	27%	20%
Важко сказати, згодні чи ні	45%	32%	41%	33%
Скоріше згодні	23%	22%	13%	20%
Цілком згодні	6%	12%	10%	12%

Міра згоди з твердженням, що Компроміс у політиці – це насправді торгівля власними принципами

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	7%
Скоріше не згодні	19%
Важко сказати, згодні чи ні	40%
Скоріше згодні	23%
Цілком згодні	11%

Міра згоди з твердженням «Компроміс у політиці – це насправді торгівля власними принципами» (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не згодні	4%	7%	4%	13%
Скоріше не згодні	22%	15%	33%	14%
Важко сказати, згодні чи ні	47%	41%	35%	35%
Скоріше згодні	20%	27%	18%	20%
Цілком згодні	7%	10%	10%	18%

Міра згоди з твердженням «У політиці важливішим є результат, навіть отриманий з порушенням процедур законодавства»

	<i>Частки</i>
Зовсім не згодні	18%
Скоріше не згодні	26%
Важко сказати, згодні чи ні	32%
Скоріше згодні	17%
Цілком згодні	7%

Оцінка дій більшості знайомих, призовного віку і спроможних за станом здоров'я в ситуації військової мобілізації.

	<i>Частки</i>
Більшість намагається уникати мобілізації	25%
Деякі уникають, а деякі готові бути мобілізованими	47%
Здебільшого готові бути мобілізованими	10%
Важко відповісти	18%

Оцінка дій більшості знайомих, призовного віку і спроможних за станом здоров'я в ситуації військової мобілізації (регіональні розподіли)

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Більшість намагається уникати мобілізації	29%	15%	32%	39%
Деякі уникають, а деякі готові бути мобілізованими	52%	52%	40%	33%
Здебільшого готові бути мобілізованими	5%	15%	5%	9%
Важко відповісти	14%	18%	23%	19%

Планування своїх дій у випадку загострення або затягування війни

	<i>Частки</i>
Вже служать у складі сил оборони (ЗСУ, Нацгвардія, територіальна оборона, добровольчі частини)	3%
Приєднаються до сил оборони (ЗСУ, Нацгвардія, територіальна оборона), якщо їх мобілізують	7%
Приєднаються до сил оборони (ЗСУ, Нацгвардія, ТрО, добровольчі частини), якщо військові дії наблизяться до місця їх проживання	9%
Працюватимуть і надаватимуть посильну невійськову допомогу (грошима, роботою, в якості донора крові, тощо)	35%
Намагатимуться просто вижити	24%
Спробують виїхати з країни	5%
Інше	2%
Не знають, що робити / Важко відповісти	15%